

ผู้รัฐสวัสดิการ

แต่ทุก
ต้นกล้า
ความฝัน

ประวัติศาสตร์ กรณีศึกษา
และเส้นทางการต่อสู้
ผู้รัฐสวัสดิการ

ชัยฐริมย์ ธรรมบุษดี

แต่ทุกต้นกล้าความฝัน

แต่ทุกต้นกล้าความฝัน

บริษัท ธรรมบุดิ

กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์มติชน 2566

แต่ทุกต้นกล้าความฝัน • รัชฎ์รัชฎ์ ธรรมบุษดี

พิมพ์ครั้งแรก : มีนาคม 2566

ราคา 200 บาท

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของสำนักหอสมุดแห่งชาติ

รัชฎ์รัชฎ์ ธรรมบุษดี.

แต่ทุกต้นกล้าความฝัน.

กรุงเทพฯ : มติชน, 2566. 224 หน้า.

1. สวัสดิการ-รัฐ. I. ชื่อเรื่อง.

338.9

ISBN 978-974-02-1831-9

สำนักพิมพ์มติชน | www.matichonbook.com

ที่ปรึกษาสำนักพิมพ์ : อารักษ์ คตะนาท, สุพจน์ แจ้เงว, สุชาติ ศรีสุวรรณ,
นงนุช สิงหนะ, รุจิรัตน์ ทิมวัฒน์

ผู้จัดการสำนักพิมพ์ : มณฑล ประภากรเกียรติ

รองผู้จัดการสำนักพิมพ์ : สุภชัย สุชาติสุธาธรรม, ประภาพร ประเสริฐโสภ

บรรณาธิการบริหาร : สุลักษณ์ นูนปาน • หัวหน้ากองบรรณาธิการ : ชมนน วงศ์พิย

พิสูจน์อักษร : Raks • กราฟิกเลย์เอาต์ : อรอนงค์ อินทรอุดม

ศิลปกรรม-ออกแบบปก : กชกร จิระพันธุ์

ประชาสัมพันธ์และการตลาด : ศรินญา สุวรรณโค, ฤชณันนรงค์ บัวใหญ่, ณัษชา เชี่ยวกล

จัดทำโดย : บริษัทมติชน จำกัด (มหาชน) 12 ถนนเทศบาลนฤมาล ประชาณเวิศน์ 1 เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

โทรศัพท์ 0-2580-0021 ต่อ 1235

พิมพ์ที่ : โรงพิมพ์มติชน 12 ถนนเทศบาลนฤมาล ประชาณเวิศน์ 1 เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

โทรศัพท์ 0-2580-0021 ต่อ 2000, 2108

จัดจำหน่ายโดย : บริษัทงานดี จำกัด (ในเครือมติชน) 12 ถนนเทศบาลนฤมาล ประชาณเวิศน์ 1

เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900 โทรศัพท์ 0-2580-0021 ต่อ 3350-3360

Matichon Publishing House a division of Matichon Public Co., Ltd.

12 Tethsabannaruean Rd., Prachanivate 1, Chatuchak, Bangkok 10900 Thailand

 matichonbook @matichonbook

 @matichonbook matichonbooks matichonbook

ในกรณีที่หนังสือมีข้อผิดพลาดจากการพิมพ์ เช่น หน้าขาดหาย หน้าซ้ำ หน้าสลับ เข้าเล่มกลับหัว
กรุณาติดต่อมาที่ email: matichonbook.sales@gmail.com หรือ inbox matichonbook เพื่อขอเปลี่ยนเล่มใหม่

สั่งซื้อหนังสือจำนวนมากในราคาพิเศษ ติดต่อที่ บริษัทงานดี จำกัด โทรศัพท์ 0-2580-0021 ต่อ 3353

ฝ่าย MATICHON PREMIUM PRINT : บริษัทมติชน จำกัด (มหาชน) รับผลิตสื่อสิ่งพิมพ์ทุกประเภท

โทรศัพท์ 0-2580-0021 ต่อ 2419, 2424 email: print.matichon@gmail.com Matichon Premium Print

สารบัญ

คำนำสำนักพิมพ์	9
คำนำผู้เขียน	11
รักษาความฝันและชีวิตของผู้คนด้วยรัฐสวัสดิการถ้วนหน้า	16
01 ความสำเร็จของอารยธรรมมนุษย์	
ที่เรียกว่า “รัฐสวัสดิการ”	39
รัฐสวัสดิการเป็นมากกว่านโยบาย	42
สองร่างของปัญหา	43
ความเป็นธรรมผ่านมุมมองชีวิตมนุษย์	45
แนวคิดรัฐสวัสดิการในโลกทุนนิยม	48
02 สวัสดิการหลากหลาย	55
เศรษฐศาสตร์ว่าด้วยรัฐสวัสดิการ	59
สวัสดิการในเงื้อมเงาทุนนิยม	60
สวัสดิการสังคมกำหนดความสัมพันธ์ชีวิตในสังคม	63

03 ความท้าทายในโลกเสรีนิยมใหม่	69
ต้นทุนและผลได้ในรัฐสวัสดิการ	71
การเปลี่ยนแปลงของระบบทุนนิยม	72
การทำทหายด้วยตรรกะเสรีนิยมใหม่	73
สู่ระบบไร้รัฐสวัสดิการ	74
สวัสดิการและทุนนิยม: อนาคตที่เป็นไป(ไม่)ได้?	76
 04 รัฐสวัสดิการนอร์ดิก: โลกที่ดีไม่ใช่เรื่องอุดมคติ	 81
ออกแบบสังคมให้คนไม่รู้จักความจน	82
เงื่อนไขเฉพาะของรัฐสวัสดิการแบบนอร์ดิก	85
จากการต่อสู้ทางชนชั้นสู่รัฐสวัสดิการ	92
เบื้องหลังสวัสดิการแบบนอร์ดิก	94
ตัวอย่างสวัสดิการในกลุ่มประเทศนอร์ดิก	96
โลกที่มีทางเลือกมากกว่าความเหลื่อมล้ำ	100
 05 โจทย์ใหม่ในรัฐสวัสดิการนอร์ดิก	 105
หัวใจของระบบการเมืองกลุ่มประเทศนอร์ดิก	106
ลักษณะเฉพาะทางวัฒนธรรมการเมือง	108
ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับทุน	109
สวัสดิการนอร์ดิกในโลกทุนนิยม	110
จิตวิญญาณแห่งยุคสมัย?	112
ลักษณะเศรษฐกิจการเมืองที่ลดทอนรัฐสวัสดิการ	115
การลดต้นทุนทางการเมือง	116
การเปลี่ยนผ่านของวัฒนธรรม	117
โลกอุดมคติที่หมดเชื้อเพลิง?	118

06 รัฐสวัสดิการในยุโรปตะวันตก:	
เมื่อสวัสดิการคือทางสองแพร่ง	123
จากปฏิวัติอุตสาหกรรมสู่วิกฤตทุนนิยม	125
การพัฒนาสถาบันการเมืองในยุโรปตะวันตก	128
ยุโรปตะวันตก vs กลุ่มประเทศนอร์ดิก	
บนเส้นทางสู่รัฐสวัสดิการ	130
 07 การเสื่อมถอยของรัฐสวัสดิการในยุโรปตะวันตก	139
พรรคการเมืองและสถาบันการเมือง	
ที่เกี่ยวข้องกับรัฐสวัสดิการ	141
ความชอบธรรมของระบบการเมือง	
กับการเสื่อมถอยของรัฐสวัสดิการ	145
กรณีศึกษาพัฒนาการสวัสดิการในสหราชอาณาจักร	147
เส้นทางสู่อนาคตในสังคมหลังรัฐสวัสดิการ	150
 08 รัฐสวัสดิการเอเชียตะวันออก: โลกในระบบคิดแบบขงจื้อ	153
รัฐสวัสดิการตะวันออก vs รัฐสวัสดิการตะวันตก	157
ภูมิหลังทางเศรษฐกิจการเมือง	158
ความสำเร็จบนเงื่อนไขเฉพาะแบบเอเชีย?	160
คุณพ่อรู้ดี: ลักษณะทั่วไปของนโยบายรัฐสวัสดิการแบบขงจื้อ	162
เงื่อนไขทางเศรษฐกิจและผลทางสังคม	165

09 ปัญหาของรัฐสวัสดิการแบบ “คนดี” ในเอเชียตะวันออก	169
โครงสร้างประชาธิปไตยและการเมืองในเอเชียตะวันออก	170
ความสัมพันธ์ระหว่างสวัสดิการแบบขงจื้อกับลัทธิเสรีนิยมใหม่	176
10 ความเปราะบางในสังคมไร้สวัสดิการ	
และเส้นทางไทยสู่รัฐสวัสดิการ	181
สวัสดิการในไทยที่ไม่เคยโรยด้วยกลีบกุหลาบ	182
ไตรลักษณ์ของสวัสดิการในสังคมไทย	188
กลุ่มผลประโยชน์ในสวัสดิการไทย	194
วิกฤตความเหลื่อมล้ำในสังคมไทย	197
เส้นทางสู่รัฐสวัสดิการในไทย	201
ยังไม่ใช่ปลายสายรุ้งแต่ก็ยังเห็นดวงดาว	211
บทส่งท้าย	214
เกี่ยวกับผู้เขียน	223

คำนำสำนักพิมพ์

เราล้วนอยากมีชีวิตที่ดี มีสังคมที่ทุกคนสามารถยืนหยัด
อย่างเป็นสุขและสมศักดิ์ศรีกันถ้วนหน้า ทว่าครั้งแล้วครั้งเล่า ความ
ปรารถนาเหล่านั้นกลับถูกมองเป็นเพียงความฝันอันเลื่อนลอยหรือ
ห่างไกล แม้กระทั่งในสายตาของเราเอง จากความเคยชินต่อการ
ประเมินค่าว่าฝันเกินกว่านี้ราคาสูงเกินไป ยากเกินไป ต้องการ
คนเก่งมากกว่านี้ ต้องการเวลามากกว่านี้ โดยที่น้อยครั้งเราจะ
มีโอกาสได้กลับมาตรวจสอบว่าความคิดเหล่านั้นเป็นจริงหรือไม่

“ประชาชนไม่จำเป็นต้องเลือก แต่เราสามารถ
มีความปรารถนาต่อสิ่งเหล่านี้ได้พร้อมๆ กัน ไม่ว่าจะเป็น
เป็นโรงเรียนอนุบาลหรือมหาวิทยาลัย เงินค่าทำคลอด
เงินเลี้ยงดูเด็ก ไปจนถึงบำนาญประชาชน เพราะมัน
ล้วนเป็นเรื่องเดียวกันที่สัมพันธ์กับผลประโยชน์ของ
ประชาชน”

แต่ทุกต้นกล้าความฝัน โดย รศ. ดร. ษัษฐรัมย์ ธรรมบุษดี ผลงานที่ปรับปรุงเพิ่มเติมมาจากเอกสารคำสอนวิชา “เศรษฐกิจการเมืองกลุ่มประเทศรัฐสวัสดิการ” หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต วิชาการเมืองและเศรษฐศาสตร์ ซึ่งเผยแพร่ครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2561 เล่มนี้ จะพาผู้อ่านเข้าไปร่วมสำรวจแนวคิดเรื่อง “รัฐสวัสดิการ” หรือแนวคิดที่ว่าด้วยการที่รัฐดูแลประชาชนผ่านระบบภาษี โดยรัฐจะเป็นคนดูแลจัดหาสวัสดิการพื้นฐานที่จำเป็นให้ครอบคลุมเพื่อลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงโอกาสด้านต่างๆ พร้อมคลี่ขยายให้เห็นถึงเส้นทาง อุปสรรค ความเป็นไป และความเป็นไปได้ในการสร้างรัฐสวัสดิการถ่วงหน้าจากหลายกลุ่มประเทศกรณีศึกษา รวมถึงข้อเสนอแนะต่อสังคมไทย

ไม่เพียงบอกถึงความเป็นไปได้ สารสำคัญของหนังสือเล่มนี้คือการชี้ให้เห็นว่า “หัวใจ” สำคัญของการเปลี่ยนแปลงน้อยใหญ่ที่จะช่วยรักษาต้นกล้าความฝันของทุกคนนั้นไม่ได้เกิดขึ้นจากผู้มากอำนาจล้นฟ้า หากแต่ก่อร่างขึ้นมาจากพลังและเสียงเล็กๆ ของผู้คนคนธรรมดาที่มีหัวใจ สามารถสัมผัสถึงและเจ็บปวดไปกับความทุกข์ของเพื่อนมนุษย์ด้วยกันได้ และเชื่อมั่นว่าเราล้วนเป็นมนุษย์ที่มีสิทธิ์อย่างเต็มที่ที่จะมีชีวิตที่ดีโดยไม่ต้องอ้อนวอนร้องขอ

สำนักพิมพ์มติชน

คำนำผู้เขียน

“ถ้าอาจารย์มีโอกาสนิพนธ์เรื่องราวประวัติศาสตร์ที่ไหน อาจารย์ช่วยนำเรื่องของผมไปเล่า อาจารย์ไม่ต้องขออนุญาตผม เอ่ยชื่อนามสกุลผมทุกครั้ง ให้พวกเขาเห็นว่าผมมีตัวตนจริง มีคนที่เจ็บปวดกับความเหลื่อมล้ำของประเทศนี้จริง ไม่ได้อยู่แค่ในโทรทัศน์หรือไวรัสในโซเชียลมีเดีย ให้รู้ว่ามีคนอย่างผมจริงๆ ที่เดินสวนกับพวกเขาบนถนน หายใจด้วยอากาศเดียวกับพวกเขา” ลูกศิษย์คนหนึ่งเอ่ยกับผม เรื่องราวของเขาเป็นเรื่องธรรมดา ถ้าผมเล่าตรงนี้มันก็เหมือนเรื่องราวของคนส่วนใหญ่ในประเทศนี้ ไม่ใช่เรื่องน่าตื่นเต้นพอที่จะมาใส่ไว้ในคำนำหนังสือ เป็นเรื่องที่หลายคนอาจเผชิญอยู่ มีคนรู้จัก คนที่รักกำลังเผชิญอยู่ บางคนอาจผ่านเรื่องเหล่านี้ได้ด้วยตนเอง หลายคนเผชิญทุกข์อย่างมากในการดิ้นรนดิ้นและข่มตานอน บางคนคิดว่ามันเป็นเรื่องปกติที่ไม่สามารถแก้ไขได้ บางคนอาจกำลังสู้และต่อต้านมันสุดแรงที่มี

เขาชื่อยามารุดดิน ทรงศิริ ใช้ชีวิตวัยเด็กที่จังหวัดยะลา นอกอำเภอเมืองฯ ในชุมชนมุสลิม ฐานะทางบ้านค่อนข้างลำบาก จาก

สถิติตัวเลข คนอย่างยามารุดตินจะมีโอกาสเพียงร้อยละ 4 ที่จะได้เรียนมหาวิทยาลัย หรือในร้อยละจะมีเพียงแค่ 4 คน เพียงแค่เกิดมาเขาก็เผชิญเงื่อนไขที่ยากลำบากนัก แต่เขาพยายามอย่างมาก ครอบครัวของเขาก็พยายามอย่างมากที่อย่างน้อยที่สุดก็ให้เขาได้วิ่งตามความฝันตัวเองให้ได้มากที่สุด จนกระทั่งเขาเข้ามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และได้เจอกับผม เขาตั้งใจเรียน มีความฝัน มีความรัก เขารู้ดีว่าการทำให้ประเทศนี้ยุติธรรมมากขึ้นสำคัญมากกว่าการที่เขาจะถีบสถานะตัวเขาเองคนเดียวให้พ้นน้ำ เพราะยังมีเพื่อน มีญาติ มีคนที่เขารักอีกมากมายที่ความพยายามส่วนตนของเขาไม่เพียงพอจะช่วยผู้คนที่ยากลำบากอีกนับแสนนับล้านในชนชั้นเดียวกับเขา คนที่ไม่สามารถหลุดพ้นความยากลำบากได้ด้วยความพยายามของเขาคนเดียว แต่ถ้าสังคมนี้ยุติธรรมมากขึ้น มันคือผลประโยชน์ของคนอีกนับล้าน

เขาใช้เสียงอันน้อยนิดของเขาในการทำนายผู้มีอำนาจในการต่อสู้ทางการเมืองตามแนวทางของเขา เขาเรียนจบมหาวิทยาลัยด้วยเกียรตินิยมพร้อมกับคดีทางการเมือง พร้อมกับหนี้กองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษาอีกหลายแสน เป็นการประทับตราชีวิตของคนจากครัวเรือนรายได้ต่ำที่มีความฝันและกล้าหาญ มันเป็นเรื่องน่าเศร้าสำหรับประเทศนี้

เหมือนเป็นสูตรสำเร็จ-ชีวิตของเขาไม่เคยสบาย ไม่ใกล้เคียงกับคำว่าร่ำรวย เขาประสบปัญหาการถูกเลือกปฏิบัติในการรับเข้าทำงานเพียงเพราะเขาเคยมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรียกร้องทางการเมือง ผมมีโอกาสได้เจอเขาและสนทนากัน ถามคำถามที่เรียบง่ายว่า “มีคนบอกว่า เรื่องการเมืองเป็นเรื่องของคนที่มีโอกาสมีต้นทุน ไม่ใช่เรื่องของคนชั้นอย่างพวกเรา ถ้ามีโอกาสเราจะยังทำแบบเดิม

หรือไม่ว่า” เขาตอบผมสั้นๆ ว่า แม้เขามีโอกาสเลือกอีกที่ร่อยก็พัน ครั้งเขาก็จะทำแบบเดิม จะต้องเผชิญกับความยากลำบากก็ครั้ง เขาก็จะยืนหยัด ยืนตัวตรงต่อหน้าอำนาจรัฐ แม้รู้ว่าชีวิตของเขาจะต้องเผชิญอะไรต่อไปในอนาคต

แม้ชีวิตของเขาจะขรุขระไม่ราบรื่น แต่เขาเป็นคนมีความสุข มีอารมณ์ขัน ชอบท่องเที่ยว มีความรักและความฝันเหมือนผู้คนส่วนใหญ่ของประเทศนี้ที่ยังยิ้มได้แม้จะต้องแบกโลกทั้งใบบนบ่า หลายปีก่อน เขาบอกว่าได้มีโอกาสติดตามไปที่พรรคการเมืองหนึ่งเพื่อฟังประเด็นการผลักดันเรื่องรัฐสวัสดิการ เขาทอดถอนใจกับผมว่า น่าแปลกใจนักที่คนที่ดูเหมือนมีความรู้ มีอำนาจ ใช้ชีวิตที่ไม่เคยรู้จักกับความยากจนกลับบอกว่า เรื่องพื้นฐานไม่ว่าจะเป็นเรื่องเงินเลี้ยงเด็ก การศึกษาฟรี หรือเงินบำนาญเป็นเรื่องอุดมคติ เขาบอกกับผมว่า น่าแปลกที่คนมีอำนาจเหล่านี้มองความทุกข์ร้อนของผู้คนเป็นเรื่องตลก เป็นเรื่องที่รอคอยได้ แม้จะมีคนที่ตายด้วยเรื่องเหล่านี้ทุกวัน

เขาเคยถามผมว่า เราทำอะไรได้มากกว่านี้หรือไม่ ร้องขอให้พวกเขาเห็นใจ ทำข้อมูลตัวเลขเพื่อยืนยันว่าสิ่งเหล่านี้ไม่ใช่เรื่องเพ้อฝัน เราทำอะไรได้มากกว่านี้หรือไม่ การที่ประชาชนที่ไม่มีอำนาจ ไม่มีอาวุธ ไม่มีทุน เข้าถึงข้อมูลได้จำกัด จะถามทำผู้มีอำนาจแล้วพวกเขาจะสนใจฟัง

มันไม่เค่ง่าย

แต่การเปลี่ยนแปลงโลกใบนี้ก็ล้วนเกิดจากการถามทำของคนธรรมดาที่กล้ายืนยันสิ่งที่เป็นไปไม่ได้ในวันนี้ เพื่อสร้างความปกติใหม่ในวันพรุ่งนี้

ไม่ใช่แค่ยามารุดดิน ผมพบเจอคนรุ่นใหม่จำนวนมากมาย
มหาศาลที่กล้ายืนยันในสิ่งที่ควรเป็นของประเทศไทยในวันที่ชีวิต
พวกเขายากลำบากที่สุด

ผมได้แต่บอกว่า ถ้าเรารวมตัวกันและส่งเสียง เสียงของเรา
จะดังจากดินถึงฟ้า และคนบนฟ้าจะไม่กล้าคิดแทนพวกเรา

ผมบอกเขาว่าผมมั่นใจว่าเราจะชนะได้และจะได้ทุกอย่างที่
ปรารถนา แม้จะมีหลายสิบปีที่มีการเปลี่ยนแปลงจะยังไม่สำเร็จ แต่
ไม่ได้เป็นสูตรสำเร็จว่าในอีกไม่กี่สัปดาห์ข้างหน้าจะเกิดการเปลี่ยน-
แปลงที่ลบล้างความผิดหวังทั้งปวงในอดีต

ษัษฐรัมย์ ธรรมบุษดี

แต่ทุกต้นกล้าความฝัน

รักษาความฝันและชีวิตของผู้คน ด้วยรัฐสวัสดิการถ้วนหน้า

เราอาจตั้งคำถามอยู่เสมอว่า ทุกครั้งที่ฝนตก
ได้ท้องฟ้าเดียวกัน ห่าฝนเดียวกัน แต่ความชุ่มชื้น
ของสายฝนอาจไม่ได้ตกลงสู่พื้นดิน ผืนดินถูกทิ้ง
ให้แห้งแล้ง ไม่ว่าฝนจะตกหนักหรือนานแค่ไหน
ดอกหญ้าที่เจริญบนผิวดินก็ไม่ได้ได้รับความชุ่มชื้น
เสียที แม้ฝนจะตกทุกวันเวียนไปทั้งฤดูกาลก็ไม่ตก
ถึงดินเสียที

ประเทศไทยมีงบประมาณรายจ่ายประจำปีประมาณ 3.2
ล้านล้านบาท งบประมาณมหาศาลนี้ถูกแบ่งตามกระทรวง แบ่งตาม
ยุทธศาสตร์กระจายออกไป แต่งบประมาณเหล่านี้ได้ถูกส่งตรงสู่
ประชาชนมากน้อยแค่ไหน ประเทศที่มีการตั้งงบประมาณหมวด
สร้างความเสมอภาคและลดความเหลื่อมล้ำไว้สูงมากกว่า 7 แสน-
ล้านบาท แต่งบประมาณเหล่านี้กลับไม่ได้ถูกส่งตรงไปสู่ประชาชน

งบประมาณเหล่านี้ถูกส่งผ่านระบบราชการและรัฐรวมศูนย์ ด้วยฐานความคิดสำคัญว่า ประชาชนไม่สามารถกำหนดชีวิตของตนเองได้ หากได้รับเงินและสวัสดิการมากเกินไปหรือได้สวัสดิการแบบไม่มีเงื่อนไข กล่าวโดยสรุป หากประชาชนธรรมดาจะมีชีวิตที่ดีได้ ก็จำเป็นต้องได้รับการ “อนุญาต” จากผู้มีอำนาจเสียก่อน จากนั้นพวกเราจึงจะสามารถกิน นอน เรียนหนังสือ ป่วยไข้ หรือใช้ชีวิต เพราะสังคมนี้ชั้นชั้นนำได้สู่ทรัพยากรทางเศรษฐกิจมากมายมหาศาล เข้าสู่ผู้มีอำนาจไม่กี่กลุ่ม และพวกเขาจะอนุญาตให้เราสามารถใช้ชีวิตที่ดีได้เมื่อพวกเขาเห็นชอบเท่านั้น

ปัญหาสำคัญคือเราล้นคั่นชินกับ “รัฐเผด็จการ” ที่ทรัพยากรจากบาทแรกถึงบาทสุดท้ายถูกใช้เพื่อคณะปกครองกลุ่มเดียว คั่นเคยกับรัฐราชการที่เงินบาทแรกถึงบาทสุดท้ายถูกใช้ผ่านฉันทานุมัติของตัวแทนรัฐ เราคั่นชินกับรัฐทหารที่บาทแรกจนบาทสุดท้ายถูกใช้ไปกับความมั่นคงมากกว่าใช้กับชีวิตคน คั่นเคยกับรัฐทุนนิยมที่นโยบายและทรัพยากรของรัฐถูกจัดเอื้อให้ทุนขยายขนาดเติบโตขึ้นไปได้ เราคั่นเคยกับรัฐสังคมสงเคราะห์-รัฐเวทนานิยมที่เรียไบริจาคช่วยเหลือผู้ยากไร้ราวกับเป็นเทศกาลประจำปี

เราคุ่นเคยกับรัฐลักษณะเหล่านี้ราวกับว่าเป็นเรื่องปกติ เป็น “ความจริงแท้” ที่ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ เป็นรูปแบบรัฐที่ทำให้ประชาชนไร้อำนาจ รูปแบบรัฐที่พราดักต์ตรีความเป็นมนุษย์ รูปแบบรัฐที่ประชาชนไร้เสรีภาพ แต่เราไม่คุ่นเคยและกลับรู้สึกแปลกแยกต่อรูปแบบรัฐที่ทำเรื่องพื้นฐานและสามัญให้เป็นจริง รูปแบบรัฐที่เงินบาทแรกจนบาทสุดท้ายกลายเป็นเงินเลี้ยงดูเด็กแก่ทุกคนอย่างเท่าเทียม กลายเป็นค่าเล่าเรียนในระดับมหาวิทยาลัยให้ทุกคนที่มีความฝัน กลายเป็นเงินสำหรับแม่ที่ตั้งครรภ์ทุกคนให้พวกเขาเตรียมตัวสำหรับการสร้างสมาชิกใหม่ในสังคม กลายเป็นเงินบำนาญถ้วนหน้าให้ทุกคนไม่ว่ายากดีมีจน เมื่อถึงวัยที่ไม่สามารถทำงานได้ก็พึงได้รับเงินบำนาญอย่างเท่าเทียมถ้วนหน้า เมื่อเจ็บป่วยก็ได้รับการรักษาที่มีคุณภาพไม่มีค่าใช้จ่ายและเท่าเทียมจากบุคลากรทางการแพทย์ที่มีคุณภาพชีวิตที่ดี ลักษณะนี้คือรูปธรรมของรัฐสวัสดิการ รัฐที่เงินบาทแรกจนบาทสุดท้ายคืนกลับสู่ชีวิตประชาชน เรื่องราวอันปกติสามัญนี้กลับกลายเป็นสิ่งที่ผิดแผกแปลกประหลาดในสังคมไทย ราวกับเป็นสิ่งที่เป็นไปได้ ไม่เคยเกิดขึ้นในไทยหรือในโลกมาก่อน

?

?

จะมีอะไรเกิดขึ้น หากเด็กไทยทุกคนที่เกิดมา ได้รับเงินเลี้ยงดูที่เพียงพอต่อการใช้ชีวิต ไม่จำเพาะ สำหรับเด็กยากจนเท่านั้น จากสถิติพบว่า เงินที่ให้เด็ก อย่างไม่มีเงื่อนไขทำให้คนในครอบครัวสามารถวางแผน การใช้จ่ายได้อย่างเป็นเหตุเป็นผล ถูกส่งตรงตาม ความจำเป็นโดยพื้นฐานของเด็กไม่ว่าทางกายหรือทาง ใจ เมื่อท้องอืดและปราศจากความกังวล เด็กตัวเล็กๆ ก็สามารถใส่ใจการเรียนในห้อง ปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน เล่นกีฬา เล่นดนตรีตามความสนใจของตนเอง พวกเขา สามารถเก็บความฝันของตนเองไว้ได้ยาวนานมากขึ้น

?

?

?

จะมีอะไรเกิดขึ้น หากคนที่ปรารถนาจะได้ เรียนในการศึกษาระดับสูงปีละกว่า 4 แสนคน ได้ เรียนต่อเนื่องตามความสามารถของเขาที่จะสอบ ได้โดยไม่ต้องเป็นหนี้ ไม่ต้องมีใครในครอบครัว ต้องเสียสละ เมื่อการเรียนมหาวิทยาลัยไม่ใช่เรื่อง หรรษาหรือเรื่องอภิสิทธิ์ แต่เป็นเรื่องสิทธิพื้นฐาน ของทุกคน

?